

Waarom Nieuwsbegrip?

Vijf kenmerken van sterk leesonderwijs

Nieuwsbegrip is ontwikkeld vanuit didactische keuzes die aantoonbaar bijdragen aan effectief leesonderwijs. Deze keuzes sluiten aan bij wat uit onderzoek bekend is over hoe leerlingen hun leesvaardigheid ontwikkelen. In dit document lichten we vijf kenmerken van sterk leesonderwijs toe. We laten zien hoe deze terugkomen in de inhoud, opbouw en didactiek van Nieuwsbegrip, én hoe scholen hiermee hun leesonderwijs kunnen vormgeven.

1

Aansluiting bij actualiteit en leefwereld van leerlingen

Nieuwsbegrip werkt met actuele nieuws- en kennisthema's. Onderwerpen sluiten aan bij wat er speelt in de wereld én bij de belevingswereld van leerlingen.

Waarom dit belangrijk is: Leerlingen begrijpen teksten beter wanneer ze al iets weten over het onderwerp en wanneer nieuwe informatie betekenisvol is. Lezen is dan niet alleen een vaardigheid, maar ook een manier om kennis op te bouwen. En die kennis werkt door: hoe meer leerlingen weten, hoe beter ze nieuwe en complexere teksten begrijpen. Binnen begrijpend lezen én bij andere vakken. Door te lezen over actuele, inhoudelijke thema's versterken leesvaardigheid en kennis elkaar voortdurend.

2

Ruimte voor differentiatie binnen de groep

Binnen elk thema biedt Nieuwsbegrip teksten en opdrachten op zes leesniveaus. Alle leerlingen werken aan hetzelfde onderwerp, maar op een niveau dat bij hen past.

Waarom dit belangrijk is: Geen leerling is hetzelfde. Leerlingen verschillen in leesvaardigheid, woordenschat en ervaring. Sterk leesonderwijs sluit aan bij deze verschillen, zonder de gezamenlijke inhoud los te laten. Differentiatie binnen één thema zorgt ervoor dat leerlingen samen kennis opbouwen, gezamenlijk kunnen deelnemen aan groeps gesprekken, en succeservaringen opdoen. Zo blijven ze gemotiveerd, een belangrijke basis voor verdere groei.

3

Samenhang en verdieping in aanbod en opbouw

Binnen elk thema werken leerlingen gedurende meerdere lessen aan inhoudelijk samenhangende teksten, opdrachten, uitbreiding van hun woordenschat en schrijfactiviteiten. Begrippen en kennis keren terug en worden stap voor stap verdiept. De lessen werken toe naar een betekenisvolle eindopdracht, waarin leerlingen hun kennis en vaardigheden toepassen.

Waarom dit belangrijk is: Begrijpend lezen draait om het vormen van een samenhangend beeld van een tekst. Dat lukt beter wanneer leerlingen de tijd krijgen om zich in een onderwerp te verdiepen. Door meerdere lessen rond één thema te werken, leggen leerlingen meer verbanden en verwerken ze informatie beter. Herhaling in verschillende vormen helpt om kennis echt te laten beklijven.

4

Effectieve didactiek en aandacht voor woordenschat

Nieuwsbegrip werkt met een vaste en herkenbare lesopbouw. De leerkracht activeert voorkennis, geeft expliciete instructie en doet denkprocessen hardop voor (modeling). Tijdens en na het lezen is er volop ruimte voor interactie: tussen leerkracht en leerlingen én tussen leerlingen onderling. Woordenschat krijgt gerichte aandacht, onder andere in aparte woordenschatlessen.

Waarom dit belangrijk is: Leerlingen leren lezen door actief mee te denken. Actief lezen gaat beter als de leerkracht laat zien hoe je een tekst aanpakt. Door samen te praten en te oefenen verdiepen leerlingen hun begrip. Woordenschat speelt hierin een sleutelrol: zonder kennis van woorden is diep begrip onmogelijk. Structurele aandacht voor woordenschat is daarom onmisbaar in sterk leesonderwijs.

5

Samenhang tussen begrijpend lezen en (voortgezet) technisch lezen

Nieuwsbegrip verbindt begrijpend lezen met (voortgezet) technisch lezen binnen één thematische aanpak. Door leerlingen te laten werken vanuit dezelfde inhoud en teksten, ontstaat een doorgaande lijn in het leesonderwijs.

Waarom dit belangrijk is: Technisch lezen en begrijpend lezen versterken elkaar. Als technisch lezen moeizaam gaat, wordt tekstbegrip moeilijker. Door beide te verbinden binnen dezelfde inhoud, kunnen leesproblemen gerichter worden aangepakt. Dat zorgt voor meer samenhang in het onderwijs en biedt betere ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben.

Deze vijf kenmerken laten zien dat Nieuwsbegrip is gebaseerd op wetenschappelijke inzichten over effectief leesonderwijs. Door o.a. actualiteit, kennisopbouw, differentiatie, expliciete didactiek en samenhang te combineren, helpt Nieuwsbegrip scholen om doelgericht, verdiepend en motiverend leesonderwijs te realiseren - passend bij de eigen visie en praktijk van de school.

Meer informatie over de opbouw en inzet van Nieuwsbegrip is te vinden in de handleiding en in de theoretische verantwoording op nieuwsbegrip.nl/wetenschappelijke-aanpak